

©Gazi Üniversitesi
Türk Kültürü Açısından Hacı Bektaş-ı Velî
Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi

TÜRK KÜLTÜRÜ VE
HACI BEKTAŞ VELÎ ARAŞTIRMA DERGİSİ

Turkish Culture and Hacı Bektash Veli
Research Quarterly

Bahar | **Mart/March**
Spring | **2018/85**

Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi / TKHBVD

Turkish Culture and Hacı Bektash Veli Research Quarterly

•

Yıl/Year: 25 • **Sayı/Issue:** 85

Bahar (Mart)/Spring (March) 2018

•

ISSN: 1306-8253 **E-ISSN:** 2147-9895

•

Gazi Üniversitesi Türk Kültürü Açısından Hacı Bektaş-ı Veli Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Adına Sahibi

On Behalf of Gazi University Turkish Culture and Hacı Bektaş Veli Research and Application Center, Owner
Prof. Dr. İbrahim USLAN

Gazi Üniversitesi Rektörü/Rector of Gazi University

•

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü/Managing Editor

Dr. Orhan KURTOĞLU

•

Editörler/Editorial Board

Dr. Orhan KURTOĞLU/ Gazi Üniversitesi

Dr. Neslihan KOÇ KESKİN/Gazi Üniversitesi

Dr. Bahadır KILCAN/Gazi Üniversitesi

Dr. Ayşe ÇAMKARA ERGİNER/Gazi Üniversitesi

•

Yabancı Dil Editörleri/Foreign Language Editors

Dr. Abdülvahit ÇAKIR/Gazi Üniversitesi

Dr. Muhammet KOÇAK/Gazi Üniversitesi

Arş. Gör. Batuhan SELVİ/Gazi Üniversitesi

•

Bilişim Danışmanı/Informatics Advisor

Dr. Abdullah Orman/Gazi Üniversitesi

•

Düzeltili/Redaction

Dr. Ayşe ÇAMKARA ERGİNER

•

Sekreteryası/Secretariat

Hasan Basri GÜREL

Damla KAYA

Coşun Didar MADAK

•

Yayın Türü/Publication Type

3 Aylık, Uluslararası, Süreli (Quarterly, International)

•

Yayın Dili/Language

Türkçe, İngilizce, Almanca (Turkish, English, German)

•

Yönetim Merkezi Adresi/Headquarter

Gazi Üniversitesi Türk Kültürü Açısından Hacı Bektaş-ı Veli Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi

Gazi Üniversitesi Rektörlük Kampüsü,

06500 Teknikokullar/ANKARA

Tel/Phone: +90 312 202 23 46

Elektronik Posta/E-mail: hacibektasveli@gazi.edu.tr **web:** www.hbvdergisi.gazi.edu.tr

•

Baskı/Printed By:

Gazi Üniversitesi Basımevi

Gölbaşı Yerleşkesi / ANKARA

Kapak Tasarımı

Harun Alabay

Basım Yeri ve Tarihi/Place and Date of Publication

Ankara, 2018

Danışma Kurulu/Advisory Board

Dr. Abdurrahman Güzel

Başkent Üniversitesi

Dr. Abdülkadir Emeksiz

İstanbul Üniversitesi

Dr. Abdülkadir Sezgin

Esenyurt Üniversitesi

Dr. Ahmet Bican Ercilasun

Gazi Üniversitesi

Dr. Ahmet Taşğın

Necmettin Erbakan Üniversitesi

Dr. Ahmet Yaşar Ocak

TOBB ETÜ

Dr. Ali Duymaz

Balıkesir Üniversitesi

Dr. Ali Yakıcı

Gazi Üniversitesi

Dr. Ali Yaman

Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Dr. Ayşe Yücel Çetin

Gazi Üniversitesi

Dr. Bahar Akarpınar

Hacettepe Üniversitesi

Dr. Bayram Durbilmez

Erciyes Üniversitesi

Dr. Cemal Kurnaz

Gazi Üniversitesi

Dr. Eva Csaki

Pazmany Peter Catholic University, Hungary

Dr. Fatma Ahsen Turan

Gazi Üniversitesi

Dr. Gabriel Piricky

Institute of Oriental Studies of the SAS, Slovakia

Dr. Halil Çeltik

Gazi Üniversitesi

Dr. Hamiye Duran

Gazi Üniversitesi

Dr. Harun Yıldız

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Dr. Heath W. Lowry

Bahçeşehir Üniversitesi, Türkiye

Dr. Irene Markoff

York University, Canada

Dr. İsmail Görkem

Erciyes Üniversitesi

Dr. İsmet Çetin

Gazi Üniversitesi

Dr. Kazım Sarıkavak

Gazi Üniversitesi

Dr. Krassimira Mutafova

St. Cyril and St. Methodius Veliko Turnovo University, Bulgaria

Dr. M. Fatih Köksal

Amasya Üniversitesi

Dr. M. Öcal Oğuz

Gazi Üniversitesi

Dr. Mehmet Şeker

Düzce Üniversitesi

Dr. Marcello Mollica

Fribourg University, Switzerland

Dr. Michel Balivet

Aix Marseille University, France

Dr. Murat Karabulut

Gazi Üniversitesi

Dr. Mustafa Kara

Uludağ Üniversitesi

Dr. Mustafa Sever

Gazi Üniversitesi

Dr. Naciye Yıldız

Gazi Üniversitesi

Dr. Nurten Gökalg

Gazi Üniversitesi

Dr. Orhan Kemal Tavukçu

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

Dr. Ömür Ceylan

İstanbul Kültür Üniversitesi

Dr. Özer Şenödeyici

Dokuz Eylül Üniversitesi

Dr. Özkul Çobanoğlu

Hacettepe Üniversitesi

Dr. Pakize Pervin Aytaç

Gazi Üniversitesi

Dr. Pervin Ergun

Gazi Üniversitesi

Dr. Refik Turan

Gazi Üniversitesi

Dr. Sadullah Gülten

Ordu Üniversitesi

Dr. Salahaddin Bekki

Ahi Evran Üniversitesi

Dr. Taner Lüleci

Gazi Üniversitesi

Dr. Tufan Gündüz

Hacettepe Üniversitesi

Dr. Türker Eroğlu

Gazi Üniversitesi

Dursun Gümüšoğlu

Araştırmacı-Yazar

**YURT DIŐI TEMSİLCİLİKLERİ/
REPRESENTATIVES ABROAD**

Almanya/ Germany

Dr. Özgür SAVAŐI
Ali Duran GÜLÇİŐEK

Amerika/ USA

Dr. Mark SOILEAU

Arnavutluk/Albania

Dr. Hysen KORDHA
Edmond BRAHIMAJ

Azerbaycan/Azerbaijan

Dr. Eldeniz ABBASOV

Bulgaristan/Bulgaria

Dr. Krassimira MUTAFOVA
Veysel BAYRAM

Fransa/ France

Dr. Michel BALIVET

Hollanda/ Holland

Erol SANBURKAN
Mustafa Fuat DOŐAN

İran/Iran

Dr. Ebul Hasan MÜNFERİD

İsveç/Sweden

Eraslan ÖRGÜN

İsviçre/Switzerland

Dr. Marcello MOLLICA

Kanada/ Canada

Dr. Irene MARKOFF

Kazakistan/Kazakhstan

Dr. Dossay KENZHETAYEV

Macaristan/Hungary

Dr. Éva CSÁKI

Makedonya/Macedonia

Dr. Metin İZETİ

Dr. Arben SULEJMANI

Kırgızistan/Kyrgyzstan

Dr. Bilgehan GÜLCAN

Slovakya/ Slovakia

Dr. Gabriel PİRİŐKY

Çin/China

Dr. Kürüş TAHİR

**85. SAYI HAKEMLERİ/
REFEREES of the 85th ISSUE**

Dr. Adem ÖGER

Neveşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Dr. Ahmet TAŐĞİN

Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi

Dr. Ali Murat AKTEMUR

Atatürk Üniversitesi

Dr. Ayşe YILDIZ

Gazi Üniversitesi

Dr. Ayşe YÜCEL ÇETİN

Gazi Üniversitesi

Dr. Bekir ŐİŐMAN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Dr. Erdal YILDIRIM

Tunceli Üniversitesi

Dr. Esmâ ŐİMŐEK

Fırat Üniversitesi

Dr. Gökçen ÇATLI ÖZEN

İstanbul Aydın Üniversitesi

Dr. İsa ÇELİK

Atatürk Üniversitesi

Dr. İsmet ÇETİN

Gazi Üniversitesi

Dr. Mehmet ALTINSAPAN

Anadolu Üniversitesi

Dr. Mehmet Saffet SARIKAYA

Süleyman Demirel Üniversitesi

Dr. Mustafa ALKAN

Gazi Üniversitesi

Dr. Nedim BAKIRCI

Niğde Üniversitesi

Dr. Salahaddin BEKKİ

Ahi Evran Üniversitesi

Dr. Selami TURAN

Süleyman Demirel Üniversitesi

Dr. Semra TUNÇ

Selçuk Üniversitesi

Dr. Turgut KOÇOĐLU

Erciyes Üniversitesi

Dr. Yasin YILMAZ

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Okuyucu Mektupları/Letters

Lütfen yayımlanan yazılar hakkındaki görüş, yorum ve önerilerinizi Yazı İşleri Müdürlüğüne gönderiniz.

Readers are most welcome to express their views, comments or suggestions on published articles, to the editor.

hacibektasveli@gazi.edu.tr

Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi, uluslararası hakemli bir dergidir. Kış/Aralık, Bahar/Mart, Yaz/Haziran, Güz/Eylül sayısı olmak üzere yılda dört defa yayımlanır. EBSCO HOST, SCOPUS, MLA, TÜBİTAK/ULAKBİM, DOAJ, OAJI, Index Copernicus (ICI), ERIH PLUS gibi ulusal ve uluslararası indeks ve veritabanları tarafından taranmakta ve dizinlenmektedir. Dergide yayımlanan yazılardaki görüşlerin sorumluluğu yazarlarına aittir.

Turkish Culture and Hacı Bektash Veli Research Quarterly is an international and refereed journal. The owners of the article account for the legal and scientific responsibility. It is published quarterly in Winter/December, Spring/ March, Summer/June, Autumn/September. It is indexed in EBSCO HOST, SCOPUS, MLA, TÜBİTAK/ULAKBİM, DOAJ, OAJI, Index Copernicus (ICI), ERIH PLUS. The authors are responsible for the opinions stated in the articles published in the journal.

İÇİNDEKİLER

EDİTÖRDEN.....	7
MAKALELER	
MANSUR BABA HAZİRESİ'NDEKİ SON OSMANLICA BEKTAŞI MEZAR TAŞLARI <i>LAST OTTOMAN TOMBSTONES BELONG TO BEKTASHIES IN MANSUR BABA GRAVEYARD</i> <i>H. Dursun GÜMÜŞOĞLU.....</i>	9
ALEVİ/BEKTAŞI GELENEĞİNDE DEDELİK KURUMU “SİVAS KANGAL TÜRKMEN ALEVİLERİ ÖRNEĞİ” <i>THE INSTUTION OF DEDE IN ALEVİ/BEKTASHI TRADITION: SAMPLE OF TURKOMAN ALEVIS IN KANGAL, SIVAS</i> <i>Hasan COŞKUN.....</i>	43
SEMAHLARIN YAŞATTIĞI VE YANSITTIĞI DEĞERLER <i>SEMAH GROUPS' SUSTENANCE AND REFLECTION VALUES</i> <i>Salahaddin BEKKİ.....</i>	63
HZ. ALİ CENKNÂMELERİ VE BİR METİN: “ESED İLE ŞÂH-I MERDÂN CENGİ” <i>BATTLE TALES OF HZ. ALI AND A TEXT: “BATTLE OF ESED AND SHAH MERDAN”</i> <i>Reyhan Gökben SALUK.....</i>	71
DİASPORA İÇİNDE DİASPORA: ALMANYA ALEVİLERİ <i>DIASPORA WITHIN DIASPORA: GERMAN ALEVIS</i> <i>Erdal AKSOY, Zeynep Serap TEK TEN AKSÜRMELİ.....</i>	87
TOKAT ŞEYH PİR HAVEND ZAVİYESİ VAKFI (1453-1839) VE ÇÖREĞİBÜYÜK KÖYÜ TÜRRESİ <i>THE WAQF OF SHEIKH PIR HAVEND'S DERVISH LODGE IN TOKAT (1453-1839) AND THE TOMB OF COREGIBUYUK VILLAGE</i> <i>Ali AÇIKEL.....</i>	103
BİR BEKTAŞI ŞAİR RÂŞİD HAKKINDA BAZI TESPİTLER VE DİVÂNCESİ <i>SOME ASSESSMENTS ABOUT A BEKTASHI POET RASHID AND HIS DIWANCHA</i> <i>Adnan OKTAY.....</i>	127
TEKKE HAYATINDA ÜÇ MUKTEDİR FİĞÜR: SANCAK, ALEM VE TUĞ <i>THREE POWERFUL FIGURES IN THE LIFE OF THE LODGE: SANJAK, ALEM AND TUG</i> <i>Güldane GÜNDÜZÖZ.....</i>	161

ALEVİLİK-BEKTAŞİLİKTE DÂR

ABODE OF ALEVISIM-BEKTASHISM

Mehmet DÖNMEZ, Hasan ÇELİK, Ergün ARMAĞAN 183

**18. YÜZYILDA YAZILMIŞ MENSÛR BİR HİKÂYE: “BİR İÇİM SU BAHÂNESİYLE
NİSÂR-I CÛD”**

A STORY IN PROSE WRITTEN IN THE 18th CENTURY “BİR İCİM SU BAHANESİYLE
NISAR-I CUD”

Cafer MUM..... 199

**AZERBAYCAN’IN NAHÇIVAN BÖLGESİNDE YAĞMURLA İLGİLİ İNANIŞLAR VE
YAĞMURÇAĞIRMA MERASİMLERİ**

BELIEFS ABOUT RAIN IN NAKHCHIVAN REGION OF AZERBAIJAN AND CEREMONIES
OF RAIN CALLING

Türkan ARIK..... 217

YAZAR REHBERİ.....229

AUTHOR GUIDE..... 235